

TEKKE VE ZAVİYELERİN BALKANLAR'DAKİ ROLÜ VE ÖNEMİ

Nedim BAKIRCI - Hüseyin Kürşat TÜRKAN

Niğde Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı, Niğde / Türkiye
Giresun Üniversitesi, Türk Dili Bölümü, Giresun / Türkiye

Anahtar Kelimeler: Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş Veli, Bektaşilik, Anadolu, Balkanlar, Bosna Hersek.

ÖZET

Türklerde ilk tarikatın kurucusu Ahmet Yesevi Hazretleri'dir. Ahmet Yesevi, yetiştirdiği müritlerini Anadolu'ya göndermiş ve bu müritler Anadolu'nun manevi mimarları olmuşlardır. Halka arasından Anadolu'ya gelen müritlerin sayısı doksan dokuz bin olarak ifade edilmektedir. Ayrıca bu müritlere Horasan erenleri adı da verilmektedir. Her mürit Anadolu'nun çeşitli yerlerini mesken tutmuş ve buldukları yerlerde birer tekke veya dergâh inşa etmiştir. Bu mistik kurumların (tekke veya zaviyelerin), bunların kurucuları ve yöneticilerinin (pirlerin, şeyhlerin ve dervişlerin) sadece dini, sosyal ve kültürel yaşamda değil, aynı zamanda siyasal ve ekonomik hayatın düzenlenmesinde, siyasi hudutların genişletilmesinde, elde edilen toprakların işletilmesinde, imar ve iskânında da önemli etkileri vardı. Anadolu'da tarikatlar arasında en önemlisi hiç şüphesiz Hacı Bektaş Dergâhı'dır. Anadolu'dan Balkanlar'a, kısmen Mısır'a ve Yakındoğu ülkelerine dek geniş bir coğrafyaya yayılmış olan Alevi Bektaşî dergâhlarının ana merkezi Hacıbektaş'taki Pir Evi'dir. Bugün Balkanlarda tespit edilen tekke sayısı yirmi üçtür. İşte bu bildiride de yukarıda sayısını verdiğimiz tekkelerin Balkanlardaki rolü ve önemi üzerinde durulmuştur.